

A legkorábbi feltárt sírok a hamvasztásos temetkezések előzetesen a Kr. u. 2. századra datálhatók, több sírból Hadrianus bronz került elő. A temetőben a sírkerteket a 2. században többször átépítették, és – elsősorban a temető keleti felében – legalább a 3. század elejéig temetkeztek. Ezt követően valószínűleg a 4. században a felhagyott temető számos síremlékét, felszíni kőépítményét visszabontották, és kőanyagát elszállították. A legkésőbbi lelet, *Valentinianus* császár *follisa*, már szórványleletként került elő az 1. szonda bolygatott felső rétegeből.

A terület geopedológiájának részletes vizsgálatát dr. Mindszenty Andrea és Horváth Zoltán végezte.

LASSÁNYI GÁBOR

80. Budapest, III. Kenyeres utca 15.

Ő, Ró

2004. október 5. és november 24. között építkezést megelőző feltárást folytattunk a telek területén, amely az aquincumi katonaváros DNy-i régiójában helyezkedik el. Az ásatás több szakaszban folyt a kivitelezési munkákkal párhuzamosan. Az egész telek kiterjedésében, az újkori réteg alatt sóderrel kevert római járószint húzódott, amelynek elbontását követően tömör, apróköves betöltésű cölöpkötegek foltjaira bukkantunk. A cölöplyukak egy É-D-i irányban tájolt többszörösen megújított, cölöpszerkezetű építményre utaltak. A cölöplyukakból nagyon minimális leletanyag került elő, keltezésük ezért bizonytalan. A feltehetően Kr. u. 2. századi római járószintet többször megújított és egymást kiváltó, K-Ny-i irányú vízlevezető árkokkal szabdalják fel, amelyek funkciója a Kr. u. 4. században megszűnt, vagy áthelyezték azokat, és ezért még a római kor folyamán feltöltésre kerültek. A cölöplyukak homogén fekete, agyagos rétegbe mélyültek, amelyből szórványosan őskori kerámiatöredékek kerültek elő, néha magában a cölöplyukak betöltésében is keveredett az őskori és római leletanyag. A területen őskori objektum nem került elő.

KIRCHHOF ANITA

81. Budapest, III. Kisbojtár utca

U

2004. augusztus 4–16. és szeptember 1–14. között építést megelőző régészeti feltárást végeztünk az ingatlanon (hrsz.: 19910/9). A 30×16 m-en épülő épület 60 cm sávalapárkaiban vizsgáltuk át a területet először 90 cm, másodszer a beruházó által kijelölt 18 helyen 170 cm mélységben.

A területet egységes rétegek borították, melyek a mai játszószinttől lefelé haladva a következők: humusz 10–20 cm mélységig, amely alatt 80–90 cm vastag sárgásbarna agyagos, majd 15–20 cm vastag sötétbarna réteg húzódott. Ez alatt a 15–40 cm vastag feketésbarna agyagos réteg tartalmazta a régészeti leletanyag többségét, melyet 140–150 cm mélyen nagyjából 10 cm vas-

tagságú murvás, kavicsos hordalékréteg követett további objektumfoltokkal. A murva alatt már a sárga köves altalaj jelentkezett, amelyben világosan elkülöníthetőek voltak a felsőbb szinttől leásott sötétbarna betöltésű cölöplyukfoltok. Ez utóbbiakból nem került elő leletanyag. Ezzel szemben a többi, kör, vagy antropomorfi alakként jelentkező foltok, többnyire homogén, szürkésbarna betöltésű, teknős aljú objektumot takartak neolitikori, a DVK fiatalabb szakaszába tartozó kerámialeletekkel.

T. LÁNG ORSOLYA – TÉZER ZITA

82. Budapest, III. Kisbojtár utca 17.

U, B

2004. február 26–27-én családi ház építéséhez kapcsolódó régészeti megfigyelést végzett Láng Orsolya és Havas Zoltán. Egy 11×11 m-es, 1,45 m mély alap kiásása után előkerült foltok (árok, cölöplyukak, gödrök) egy régészeti feltárást szükségességét igazolták.

Ezt 2004. március 3–5. között végeztük el. Mintegy 15 cölöplyukat, 3 gödröt és egy KÉK-NyDNy irányú, fél méter széles, 35 cm mély, rézsúsan szélesedő falú, enyhén ívelt aljú, egyenes vonalú árokszakszt tudtunk kibontani. Az objektumokból és a sötétbarna humusz-ból előkerült kevés cseréptöredék a neolitikum és a késő bronzkor időszakára keltezhető.

SZILAS GÁBOR

83. Budapest, III. Kiscsillag utca

I

2004. szeptember 16–24. között építést megelőző régészeti feltárást végeztünk az ingatlanon (hrsz.: 19910/36). A 21×12 m-en épülő ingatlan 50 cm széles sávalapárkaiban vizsgáltuk át a beruházó által kijelölt területet 90 cm mélységben.

A leendő épület déli részén a sötétbarna, a murvás rétegbe és az altalajba ásva egy ÉNy-DK-i irányú, DK-i sarkán befejeződő, ismeretlen korú árokrendszert lehe-

SZILAS GÁBOR – TÉZER ZITA

84. Budapest, III. Kunigunda útja 38–40.

Ró

2004. június 21. és július 2. között próbaszondázást végeztünk a területen (hrsz.: 18763/6, 18764/5) családi ház építését megelőzően.

A kéthetes munka során a felszíntől számított 0,8–1,1 m-es újkori feltöltött réteg alatt, már tisztán római leletanyagot tartalmazó barna termett talajréteget találtunk. Az objektumok sűrűsége miatt a tervezett épület teljes vonalában szükségessé vált a megelőző feltárást. Ezt július 7. és 13. között végeztük el.

A munka második ütemében teljes felületen el-távolítottuk a humuszréteget és az így kapott mintegy

28×20 m felületen a következő megfigyeléseket végeztük:

A terület középső részén két nagy objektumból jelentős mennyiségű római kerámia (Kr. u. 2–3. század), terra sigillata, római érem és némi állatcsont, valamint római tegula- és vakolattöredék, habarcsdarab és egy palmettás mészkőfaragvány-töredék került elő. A két nagy beásás között egy valamivel korábbi 0,8 m széles, római kori, K–Ny-i árok volt megfigyelhető. A terület Ny-i részén feltárt cölöplyukak egy nagyobb építményre utalnak. Az alapozás ÉK-i részén egy mintegy 3 m-es ovális beásás bontását kezdtük meg, de a feltörő talajvíz miatt ezzel 0,5 m mélység után felhagytunk. Ez az objektum minden valószínűség szerint egy római kút, amelyet azonban a tervezett épület nem pusztít el. A feltárt régészeti jelenségek valószínűleg vízvezetést szolgáló római gödrök és árkok, amelyek közvetlen közelében azonban már egy vagy több cölöpszerkezetes építmény állt. A beásások betöltése és feltöltődése már a római korban befejeződött, és ez részben egy komolyabb kőépítmény bontásából származó építési törmelékkel történt.

LASSÁNYI GÁBOR

85. Budapest, III. Kunigunda útja 49.

Ő, Ró

2004. október 26. és november 15. között próbaásatást kezdtünk a telken (hrsz.: 19706/1), egy épülő gázfogadó állomás tervezett helyén. A terület az aquincumi polgárvárostól DNy-ra fekszik, a Ny-i városfal vonalától mintegy 250 m-re. Innen É-ra Nagy Lajos tárt fel egy a késő Flavius-kortól a 140-es évekig működő fazekastelepet.⁵ 2003-ban pedig a Huszti úton kerültek elő szórványos római maradványok.⁶

A feltárás során két É–D-i kutatóárkot nyitottunk az épület tervezett alapozásának É-i és D-i részén (20×4 m, 24×4 m). A humuszréteg alatt az 1. szondában, 0,2 m széles, egymástól szabályos 1,2–1,3 m távolságra, hosszúságú É–D-i irányú párhuzamos beásásokat figyeltünk meg. Ezek talán egy ismeretlen korú épület gerendavázának lenyomatai lehetnek, de nem kizárt, hogy valamilyen mezőgazdasági tevékenységtől származnak. Egyikből néhány római kerámiatöredék került elő. A beásások szintje alatti humuszos réteg már a sárga altalajig nem tartalmazott leletanyagot.

A II. szondában sötétbarna humuszos talajrétegben egy murvás elválást figyeltünk meg, amely szintről egy köves betöltésű 0,6 m széles É–D-i irányú árkot és egy további kerek beásást figyeltünk meg. A sötétbarna hu-

muszból apró, kézzel formált őskori kerámiatöredékek kerültek elő.

LASSÁNYI GÁBOR

86. Budapest, III. Nánási út 5–7.

Ró, Ű

A BTM Aquincumi Múzeuma két részletben, 2004. augusztus 9. és szeptember 3., valamint november 9–16. között végzett megelőző régészeti feltárást a területen, lakópark építése közben. A kutatott kb. 600 m²-nyi terület az aquincumi polgárvárostól ÉK-re, a Duna partján található. A telek közvetlen környezetében 2003-ban római kori temetőrészletet tártunk fel, így ennek folytatását, illetve esetleg a limesút, őrtorony előkerülését vártuk.

A munka során kiderült, hogy az újkorban végzett erőteljes tereprendezés és számos bolygatás következtében az igen vékony (40 cm) sötétebb barna humuszos feltöltés alatt már a sárga, homokos altalaj következett. Az előkerült jelenségek csak lenyomatok és beásások formájában maradtak ránk. Összesen négy római korra keltezhető árkot tártunk fel, amelyek közül kettő párhuzamos, K–Ny irányú, V keresztmetszetű volt; a délebbit egyszer meg is újították, illetve közel azonos nyomvonalon újra kiásták. Betöltésükből római építési anyag és állatcsont került elő. Mélységük 1 és 1,5 m között változott. Egy teknős aljú, É–D-i árok szintén a római korra keltezhető, belőle a fentiekkel azonos leletanyagot dokumentáltunk. A K–Ny-i árkok valószínűleg egykorúak, viszonyuk az É–D-i árokhoz azonban – a rétegsorok újkori elplanírozása miatt – nem volt megállapítható.

Ezen a területszakaszon az ún. Pók utcai temető már nem folytatódott, út nyomait sem regisztráltuk. Valószínű, hogy a római korban beépítetlen terület a térség vízvezetésében, illetve víztelenítésében játszott szerepet, vagy esetleg ipari-mezőgazdasági funkcióval rendelkezett.

T. LÁNG ORSOLYA

87. Budapest, III. Püskösdfürdő utca

Ő, Ró

A BTM Aquincumi Múzeuma 2004. február 25. és március 31. között végezte el a fent említett terület (hrsz.: 64054/12, 64054/13, 64054/27) szondázó jellegű régészeti feltárását. A telek az aquincumi polgárvárostól É-ra, az Aquincumot Ulcisia Castraval összekötő É–D-i főútvonal nyomvonalában található, a feltételezett vicus Vindonianus, bennszüllött kelta telep területén. A fentiek ismeretében a Szentendrei út – Ipartelep utca – Püskösdfürdő utca által határolt telken két kutatóárkot jelöltünk ki: egyet a Szentendrei útra merőleges irányban, az Ipartelep utcával párhuzamosan (8,4×65,7 m), illetve egy másikat a telek Ny-i részén, a Szentendrei úttal párhuzamosan (7,6×39 m). Mindkét árokban azo-

5 NAGY L.: Gazdasági élet. In: Budapest története. Szerk: Szendy K. Budapest 1942, 569–650.

6 T. LÁNG O.: Római kori beépítettség kutatása az aquincumi polgárváros déli városfalán kívül. AquFüz 10, 2004, 57–60.